

BALÓRIA

sobrenom o nom de persona: en efecte *Bannúna* i *Ba'nún* consten com a NPP a Algèria, i allí també *Banni* i *Bannāni*; un diminutiu *Benāna* és nom d'una beduína (Hess, 13) i a Egipte *Bunna* no sols és 'gra o bajoca de café' sinó NP d'una fellaha o pagesa (Littmann, 83).

L'extensió dels parònims toponímics, ja revelaria per sí sola l'arabisme. Regall de la *Balona* te. Vall d'Uixó (xxix, 191.3); Corral de *Balones* a Benimantell (sota la *Penya dels Moros* xxv, 16.15); *Les Bello-* 10 *nes* Vall d'Ebo (xxxiv, 143.12); *Vallona* barri dels afores de Crevillent (GGRV, 929). I en forma masculina: *El Baló* mas te. Benifallim (xxxv, 72.19); Casa *'lBaló* Banyeres de Mariola (xxxvi, 19.21). *El Baló* o *Való* te. Cullera (xxxi, 24.14); *el Belló* a Almoines 15 (xxxii, 200.1). Com que en l'original aràbic hem vist formes amb *nn*, de germinació intensiva, la forma dissimilada també devia tenir *ll* doble, d'on la variant *Bellones*, *Belló*, *Vallona*. És molt incert que s'hi pugui relacionar un *Bauló* mall. (te. Llorito xl, 126.9). En 20 tot cas no *Malondes*, i a l'alt Millars *Maluendas* te. Vilafermosa (per als quals v. *Malòmena*).

BALÓRIA

Partida a Serra de la Calderona (xxx, 63.13): com que tots aquells paratges són d'aigües i fonts, partirem de l'ar. *biláurīa* 'cristallina' femení de *billáurī* 'cristallí', d'on prové el cast. *abalorios* (DECH, s. v. 30 i s. v. *berilo*).

La BALORNEDA

Partida del alt Pallars te. de Norís (xxi, 168). És, d'alta muntanya, entre boscos, on abunda el vern i el bedoll. Com que l'ús amb article revela un antic apel·latiu i el sufix *colle*. *-eda* indica noms d'arbres podriem partir d'un *BETŪLNETA 'bedollar', derivat de 40 BETULLUS 'bedoll' car n'hi hagué una variant romànica, derivada, BETULNUS, o -ULNEUS, d'on prové l'engadinès *vduogn* 'bedoll' (REW 31070a); i els derivats adjectius en -N són molt generals en els noms d'arbres: ll. cl. *populneus* 'de pollancre', ABIEGN(E)US 45 (> aran. *aubieny* etc.), FAGINA > fr. *faine* etc. Una metàtesi *Badolneda* > *Balodneda* hauria donat *Balorneda*, ajudant-hi la influència de la *verned*a que allà es barreja amb el bedollar.

Balsa > ross. *Baussa*, V. *Bassa*

BALSAIES

Terme de Lloret (pron. *ə balsájas* 1931), la part alta molt profunda (entre forts pendents), de la principal vall que desemboca per la dr. a la Riera de Tossa (poc amunt de ca n'Iern); segurament d'un colle. augmentatiu *balç-alles* 'comes embalçades'.

BALSARENY

Vila important entre Bages i Berguedà (pron. *balsarény*, a Santpedor 1920, oït allí i p. circumdants, 1954, 1964); edificada en una vora del Llobregat damunt un pendent d'arenisca; nom que he explicat ja en *E. T. C.* I, 38, II, 267, i *DECat* I, 371a59 ss.: es pot donar per segur l'ús adjectiu (ARENĒUS) en el nom BALTEUM ARENEUM 'balç arenós' en el NL baix-berguedà de *Balsareny*.

Confirmat per les mencions antigues. 987: *Balcia-* 25 *ren*, citat amb Saderra (*Dipl. Cat. Vic.*, § 533); 990: *Balciaerenno* (Balari, *Or.* 77); 1022: *Balzaren* (id. 172); 1023: *Balceren* (*MarcaH.* 1037); 1053: *Balçaren* (PBo-farull, *Condes V.* II, 28); 1168: «Odonis de *Balzaren*» (*Cart. Tavèrnoles*, 153.27); 1196: *Balsarene* (Kehr, *Papsturk.*, p. 572); «Fr. Guillem de *Bauzareins*, *-ausarenys* «docs. de 1235 i 1236 (*Cart. St. Cu.* III, 443, 446); «eccl. de *Balcerenyn*» en les llistes vigatanes de 1339 i 1331 (*Misc. Griera* I, 379, 378); 1359: *Balçeren* (*CoDoACA* XII, 67); 1390: «dada en lo castell de *Balçarenyn*» (Rubió, *Dipl. Or. Cat.* ~); SerraV documenta «parr. de Sta. Ma. de *Bauzaren*» a. 1254, i «J. de Q. Rector de *Balçerenyn*» a. 1434 (*Pi-* 25 *nós i Mtpl* III, 113, 196).

No es veu cap raó sòlida per apartar-se d'aquell judici etim. Abadal assenyala una grafia *Balceringia* a. 951 (*Cat. Carolingia*, vol. II, 251, 257.11), que encara que no quedés desestimada pel seu caràcter únic, ja endevinaríem que és una llatinització de fantasia dels curials francesos d'aquell temps, avesats a llurs *Lotharingia*, *Carolingius*, *-ia*, *Merovingius* etc. El «*Vallis Serenii*» del bo de Mn. Segura (*Veu del M.* 1886, 34) ningú el pendria seriosament. Quant al detall de 35 la composició, també s'hauria pogut suposar *balç-ç-areny* compost de substantius, a la manera de *Collserola*, *Montsacopa* etc.; però no sols fóra cercar supòsits gratuïts i més complicats, sinó apartar-se ja dels fets topogràfics: car no hi ha arenys vora el poble; i és el balç, el que és de terra arenosa, adjectiu, doncs.

Un duplicat? Segons Reig Vdll. (*Monogr. de Cat.*, s. v. hi ha un veïnat, dit *Balsareny de Segarra* «que és de l'Aj. de Durban», o sigui ben a prop de Calaf «i abans pertanyia a la prov. de Lda., amb la qual confina» no pot ser, doncs, lluny dels marges del Riu Bragós, en situació paral·lela a la de *Balsareny* respecte del Llobregat. Id. en *Enci. Cat.* (s. v. *Durban*), com nom d'una «quadra». Però la forma que vaig recollir viva, en l'enq. de Freixenet (XLII, 135 i 136.1) i en la 50 de St. Guim de la Rabassa (XLII, 137.20) és *balsarél*, que en realitat és un *Balcerell*, simple diminutiu de *belç*. Es veu que Reig i *Enc. Cat.* corrompen aquest nom parònim per confusió amb el més conegut *Balsareny*.

Es llegia *Baltimolle* com a afr. en un arcaic doc. de Gerri a. 870 (colle. Mor. II), que he extractat a l'article *Baén*, n. 4, entre Boet (*Bobeto*, dalt de Gerri) i precedint *Scto. Licerio* (St. Lliser d'Arcalís) i *Plana Tabernaria*; no havent-n'hi altra notícia i advertint-se'ns que alguna lletra és confusa (diuen si la *m*), con-